

ՀԱՆԴԵՍ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՌ ՏԱՊԱՆ .

ԱՐՀԻԱՊԱՏԻԻ ՏԵԱՌՆ .

ԳԵՐ. ԵԴՈՒԱՐԴԱՅ ՆԻՒՐՄԻՒԶ

ՀԱՌԱՉՔ*

Ո՛վ որ 'ի քեզ ունիս, տապան սըրբանըւէր, զաւանդ վեհ,
ի կոփածոյ վիմէդ յանկարծ փառաւորեալ յայս նրսեհ,
իղձ և տարփումն հայկասերից և մասն Ռւխտիս պարծանաց,
լնկալ և յինէն զողջոյնս անձկայրեաց :

Ողջոյն համայն սըրտիս խորոց պաշտեմ 'ի քո յայս ցուրտ վէմ,
Որ ինձ ներքնոյդ պարփակութեամբ ցայտէ հրալիր ցոլս ընդդէմ.
Իբր 'ի բոցոյն վառարանէ պատշէկք շողից անգրադարձ,
Սըլանան ոգիքս յանմահիցն 'ի բարձ :

Ի քեզ 'ի քեզ՝ այո՛ սլանան, ընտրեալդ Հոգի՛ սըրբասուն ,
Միտք իմ և սիրտ, առ քոյդ սըրտի սիրոյ անվերջ լիութիւն .
Եւ պերճ մըտացդ յանոյշ և զգօն 'ի հոյլս արդեանց բազմազգի,
Որք կեցցեն յաւէրժ 'ի գանձս հայրենի :

Յերկրէ յերկին թըռչին ոգիքս, անդուստ դարձեալ 'ի յերկիր
Որ ծնաւ ըզքեզ երկնացեղից հանգոյն ծընունդ նախընտիր .
Որ ըզհոլոյդ լըցեր արմատ յաւէտազուարճ բողբոջիւք,
Պայծառակերպեալ հողւոյդ արգասիւք :

* Յ'ձ փետրուարի տարւոյս փոխադրեցաւ մարմին նորա 'ի Հռովմայ 'ի Վենետիկ և ամիս փեցաւ յառանձին մարմարեայ տապանի 'ի գերեզմանատան Վանացս :

Այսպէս երեսքդ ինձ պատկերին տիպար անմեղ զըւարթնոյ .
Լուսապըսակ, ալէզարդիկ զըլուխդ 'ի հիւսս արծաթոյ .
Եւ յարաժմիտ պոյսք կարմրերփեան, և աչք երկնից հայելիք .
Շըրթունք հեշտախօսք, օրհնիւք գեղեցիկք :

Անդուստ 'ի միտս իմ ճաճանչէ տռաքինւոյդ սուրբ կենցաղ ,
Իբր առաւօտ դարնանագեղ լըցեալ յախորժ սիք խաղաղ .
Իբրև պարտէզ լիարեղուն ծաղկօք պըտղովք պըճնազարդ ,
Միշտ ուրախարար 'ի տես՝ յերգ զըւարթ :

Կամ զերդ գոհար բազմանկիւնի ճառագայթեալ երփն յերփին
Ալգդ ազգ 'ի ֆեղ փայլեն շընորհք վայելատուրք Արարչին .
Վառ՝ 'ի ճակատդ իբր 'ի կեդրոնն՝ Էին փառաց սուրբ նախանձ ,
Յոր խառնի չողչող և սէր գերազանց :

Եւ 'ի նոցունց՝ իբր յաղբերէ ակնավըճիտ ջինջ վըտակք ,
Ոսկեճամուկ սըփոին նըչոյլք ընդ ճոխ կենաց քոց պըսակ .
Իսկ Հեզութիւն ծաւալ առնու մեղմիկ յընթացս համասփիւռ ,
Եւ Անմեղութիւն կայթէ լուսաթոյր :

Եւ ահա թուիս մերթ սերովբէ, մերթ հոգեկից հայրապետ ,
Ալօթանուէր սուրբ ճըգնասուն՝ անխոնջ յընթացս երկնաւէտ .
Եւ լուսատու յար 'ի ձուլմանց մատանցդ հայկեանքս դրոհի ,
Բզբարիս 'ի փունջ կապեալ լիուլի :

Ո՛հ , այսքանեաց ձըրից հանդէսք և յիշատակք ցանկալիք
Անձկակարօտ տան հառաչել առ քո տապան ինձ այժմիկ :
Այլ մըխիթար մեծ կարեմէր սըրտի՝ արդարըն տըրտուր ,
Յոր ցընդին համայն վարանմունք տըխուր :

Բա՛րէ , լըսեմ բերկրապատար , ազգ մի ողջոյն հայրենի
Գովեն ըզֆեզ մեծ զըրուատեօք մեծաց արդեանցդ արժանի .
Գովեն դ՛ անոյշ կենաց՝ բանիցդ և ըզգըրիչ քո գողտրիկ ,
Չինչ քընար անդուլ հընչեալ երգեցիկ :

Եւ առժամայցս՝ ահա ղիտեմ՝ խառնեալ յորդոր դարք ապայք ,
Դիտապետիդ սուրբ հանդիսից լինին պատմողք և վըկայք ,
Աւանդելով միմեանց զանունդ և ըզկենցաղ քո զուարթուն
Իբր յամբայր հոգի՝ երկնայնոց հանգոյն :

Այո՛ այո՛ և մերս ոգիք ընդ անմահից լուսերամ ,
Մեծահաւատ աչք տեսեալ ըզքո մեծ փառս անթառամ ,
Ի բիւրաբիւր վառեալ վարդից պըսակաւոր ըզհոգիդ ,
Լիւղիլ յըզմայլմանց ալիս խիտ առ խիտ ,

Գոչեն յաւերժ և գոչեցեն՝ զարմանաւքանչք վառ 'ի սէր,
Բզբեզ մեծանձն առաքինի յասպարիզիդ երկնանուէր,
Եւ յոքնարդիւն անբաւ երկովք ամենաշնորհ հայկաբան,
Ըստոյգ գեղեցկին սիրող լ'երգարան։...

Իցիւ բերկրեալք, Ամուրդ ընտիր, յօթեանացդ երջանիկ,
Առ հայրասէր սրբտիցս ուղերձ և հառաչանս անկեղծիկ,
Լիահոսան և ևս հեղիք զանմահարալն 'ի մեզ լոյս,
Զի փրկթեացի միշտ այգիդ քաջաբոյս։

Հ. Գ. Ն.

Ձ Մ Ե Ռ Ն

Լուռ լերուք, ոչ ցընծութեան այժմիկ տեսիլ՝ այլ սրգոյ,
Բուռն հարեալ ըզդագաղից բնութեան՝ դիմեմք 'ի գերեզման։
Աւագիկ շընչէ հիւսիս, քըստմնի դողայ երկիրս համբուն,
Եւ 'ի լերանց կուտակք ամպոց լըռինք մըթինք երկթանան։
Մռնչեն փապարք և ծերպք 'ի վիմահատ ժայռս ավափայս
Եւ խուլ սօսափիւն վարգի՝ նդ անտառս և մացառուտս։
Գազանք ամեհիք յաղմըկայից յոյզ տարերաց
Սարտուցեալ՝ թողուն ըզգալտ գընան զըզուել զիւրեանց կորինս։
Անյագ միայն գայլ և բորեան 'ի գիշախանձ յառ և յապուռ
Բաժին շուրջ թափառական ընդ սառնապատ ծըմակս հովտաց։
Տըխրեանդ տերեք ոսինք յետին նըշխարք աշնանայնոյն՝
Վայրայած գետնաթաւալ ըզհիւղ լընուն շինականին,
Կամ ըստ հողմայն ման 'ի ման չըրջանակեալ յորձանապտոյտ՝
Մերթ ցըրուին մերթ գիզանին զերդ թըխագոյն ամպոց պատառք։
Ո՛հ, թէ 'ի թիս թռուցեալ թեթեա՝ գառնայի յետս ուստի ելի
Ի բուրաստան գարնանաղուարճ, յայգեաց 'ի ստուերս ողկուղալից,
Ուր սըփռեալ գեղածիժաղ հօրուտք մօրուտք և մանիշակ,
Անդ բազմեալ զըւարթագին երգեցի գլբեզ Մանկութիւն։
Զև քամեալ զբաժակն ուղլոյն՝ ել 'ի ձեռացըս սահեցաւ,
Քան զերազ ինչ խաբուսիկ յուսազարդեալ խաղաղ 'ի քուն։
Ի գուր հառաչեցի, կեանք իմ լըցան հառաչանօք։
Երանի մանկութեան որ ոչ ծանեաւ յոգւոց հանել։
Արեգակն 'ի շառաւիղըս քողարկեալ աղօտալոյս՝
Անկանի մօրն անդ 'ի ծոց՝ ոչ ամպեալ զտեսիլն ողորմ,